

**BUDAPEST XXI.
KERÜLET**

**CSEPEL
ÖNKORMÁNYZATA**

POLGÁRMESTER

JAVASLAT

**A BUDAPEST XXI. KERÜLET CSEPEL TAMARISKA-DOMB VÉDETT TERMÉSZETI
TERÜLET VÉDETTSÉGÉNEK FEOLDÁSÁRA**

Készítette:

Samu-Óvári Judit
irodavezető, Városrendezési Iroda
Kiricsiné Kertész Erika
főkertész, Városrendezési Iroda

Előterjesztő:

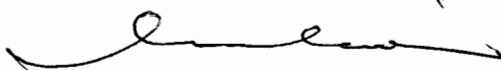
Németh Szilárd
polgármester

Az előterjesztés egyeztetve: a melléklet szerint

Tenk András
környezet- és természetvédelmi tanácsnokkal

Az előterjesztő megtárgyalásra javasolja:

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

dr. Szeles Gábor
jegyző

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata
Képviselő-testülete

2011. évi 202 sz. előterjesztés

Testületi ülés dátuma: 2011. 09. 15.

A leadás ideje: **2011. szeptember 6.**

Testületi ülés időpontja:
2011. szeptember 15.

TISZTELT KÉPVISELŐ-TESTÜLET!

Előzmények

A Tamariska-domb Budapest XXI. kerület Csepel Királyerdő városrészében helyezkedik el, családi házas lakóövezetben, zárványterületként a 206 759/5 hrsz-ú ingatlanon.

A terület nagysága 5 ha 9575m², tulajdonosa Budapest XXI. kerület Csepel Önkormányzata.

Településrendezési szempontból belterület, Z-KP, azaz beépítésre nem szánt zöldfelület, közpark keretövezetbe tartozik. Az FSZKT (Fővárosi Szabályozási Keretterv) a területre elővásárlási jogot jelöl.

Ugyanakkor *Budapest XXI. kerület 1/A erdőrészlet* jelöléssel erdőkataszterben nyilvántartott (rendezetlen erdőgazdálkodói viszonyú) üzemtervezett erdőterület is, melyre az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi LXXVIII. törvény előírásai vonatkoznak.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (továbbiakban TV törvény) 24. §. (1)b) pontja felhatalmazása alapján Budapest Főváros Önkormányzata 32/1999.(VII. 22.) Főv. Kgy. rendeletében a Tamariska-dombot „Tamariska-domb természetvédelmi terület” elnevezéssel védetté nyilvánította. A rendelet (továbbiakban Rendelet) 37. §. (2)-(4) bekezdései szerint „a védetté nyilvánítás célja a lakóterület által övezett zárványterületen az eredeti homokpusztai növényfajok élőhelyének megőrzése.” „A területen csak gyalogosan, a kijelölt utakat igénybe véve szabad közlekedni. A területen a tűzgyújtás tilos. A védett terület szabadon látogatható.”

A TV törvény 62. §. (2) kimondja, hogy „ a helyi jelentőségű védett természeti terület fenntartásáról, természeti állapotának fejlesztéséről, őrzéséről a védetté nyilvánító települési önkormányzat köteles gondoskodni.” A kezelés módját TV törvény 36. §-ban meghatározottak szerint természetvédelmi kezelési tervben kell rögzíteni, melyet Budapest Főváros Önkormányzata rendeletben kell, hogy megállapítson. A Fővárosi Közgyűlés Rendelete 5. § szerint „A védett értékek természetvédelmi kezeléséről a Fővárosi Önkormányzat minden évben a saját költségvetése terhére gondoskodik.” (természetvédelmi kezelés: a védett természeti érték felmérését, nyilvántartását, dokumentálását, megóvását, őrzését, fenntartását, bemutatását, helyreállítását célzó valamennyi tevékenység) A Tamariska-domb természetvédelmi kezelési terve –bár annak elkészítése folyamatban van– jóváhagyására eddig még nem került sor, évek óta húzódik.

A napi fenntartási feladatok elvégzése (mint pl. hulladék és parlagfű mentesen tartás) a továbbiakban is a tulajdonos kerületi önkormányzat feladata maradt. Egyéb tevékenységek elvégzésének szándéka esetén (pl. fakivágás, cserjeirtás, útfelújítás) azt engedélyeztetnie kell a természetvédelmi hatósággal. Az TV törvény 57. §. szerint a természetvédelmi igazgatás feladatait (természetvédelmi területek esetében valamennyi hatósági engedélyezést) a fővárosban a főjegyző látja el.

A védett státusz ellenére a domb számos problémával küzd.

Növényzet: Kis mérete ellenére a terület flórája fajokban meglehetősen gazdag, azonban ebben ma már csak kevés faj képviseli az eredeti homokpusztai növényzetet. A gyepfoltok nagyobb része degradált, illetve taposástűrő másodlagos gyep, sok a gyom, köztük a parlagfű is. Egyre nagyobb teret foglalnak a fák és erőteljes a cserjésedés (részben tájidegen, invazív fajokkal) melyek a gyepterületek visszaszorulását eredményezik.

Köztisztaság, fenntartási problémák: A terület állapota többé-kevésbé egy külterjesen fenntartott park állapotának felel meg. A berendezés (utak, lépcsők, padok szemétygyűjtők) elavultak, felújításra szorulnak. A fizikai hatások –taposás, kerékpározás és motorkerékpározás- több helyütt a homok erózióját eredményezik.

Közbiztonság: Az átláthatatlan, erőteljes cserjésedés kedvez a vandalizmusnak az illegális tevékenységeknek.

A jelenlegi környezet és természetvédelmi tanácsnok, Tenk András úr 2005-ben, a Csepeli Zöld Kör Egyesület elnökeként kiadott munkájában (A Tamariska-domb természeti értékei) szintén utal a problémákra. „Sajnos nincs olyan jó állapotban, amelyet egy ilyen védett területtől elvárhatnánk. Első pillanatra egy agyonhasznált közpark hangulatát árasztja ...”. „ A terület egy részét valószínűleg

építési törmelékkel töltötték fel... Rendszeresen gödrök éktelenkednek a homokban.. A buckára látogató motorosok és kerékpárosok. ügyességi sporttevékenységet folytatnak.”

A problémák a lakosság részéről is folyamatos panaszokat eredményeznek.

Kitűzött cél:

A domb értékes zöldfelületi elemként történő megtartása mielőbbi beavatkozást igényel.

Budapest XXI. kerület Csepel Önkormányzata fontos feladatának tekinti a Tamariska-domb kiemelt kerületi zöldfelületi értéként való megtartását.

Céljának tekinti az egykori táj hangulatát idéző felszíni viszonyok (homokbuckák), valamint a területen még nyomokban fellelhető homokpusztai növényállomány megőrzését, az általános fenntartási színvonal emelését, a közbiztonság növelését a kerület lakosságának érdekeit szolgálva.

Ennek érdekében az alábbi beavatkozásokat tartja szükségesnek:

Optimális gyep-cserje borítottsági arány kialakítása

Invazív fajok eltávolítása (az állatvilág élőhelyének megtartása mellett)

Tájidegen növényzet arányának csökkentése (az állatvilág élőhelyének megtartása mellett)

Terület bekerítése, berendezési tárgyak karbantartása, biztonságos működtetése

Erózió megakadályozása

Védett növényzet védelmének biztosítása, iskolai tanösvény kialakítása az értékek bemutatására

Vandalizmus megelőzése, közbiztonság erősítése, őrzés (éjjel-nappal)

Fenntartási színvonal emelése a kulturált látogathatóság, használhatóság érdekében

Nyitvatartás és használat szabályozása (pl. motorkerékpározás, tűzgyújtás tiltása)

Hulladékmentesen tartás, kulturált látogathatóság feltételeinek biztosítása

A terület zöldfelületként történő megőrzésére garanciát jelent annak Z-KP (zöldfelület-közpark) településrendezési övezeti besorolása, valamint üzemtervezett erdőterületként való nyilvántartása.

Javasolt intézkedés:

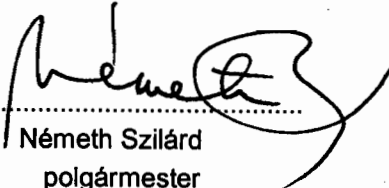
A védelemből eredő megszorítások miatt a domb fenntartása, kezelése lassú és bonyolult folyamatá vált és nem hozta meg az elvárható eredményt. A még meglévő kisszámú védett egyedek élőhelye a jelenlegi fenntartási színvonal mellett teljesen el fog tűnni. Úgy vélem, hogy az intézkedések saját hatáskörben történő végrehajtása hatékonyabb, gyorsabb és eredményesebb megoldást tehet lehetővé a jövőben.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. Törvény 24. §. (4) bekezdése kimondja: „*Fel kell oldani a természeti érték vagy terület védeltségét, fokozott védeltségét, ha annak fenntartását természetvédelmi szempontok a továbbiakban nem indokolják. A védeltség feloldása során a védetté nyilvánításra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy a helyi védett természeti terület védeltségének a feloldásához az igazgatóság véleményét be kell szerezni.*” A törvény értelmében a védelem feloldásra a védelem alá helyező, azaz Budapest Főváros Önkormányzatának Közgyűlése jogosult.

Javasolom, hogy a Képviselő-testület kezdeményezze a Tamariska-domb természetvédelmi terület védelmének feloldását Budapest Főváros Közgyűlése felé annak érdekében, hogy annak kezelése a korábbinál hatékonyabb, egyszerűbb és eredményesebb legyen mind a természeti értékek, mind a kerület lakosságának érdekében.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megvitatni, a határozati javaslatot támogatni szíveskedjenek.

BUDAPEST, 2011. SZEPTEMBER „6.”.

.....

Németh Szilárd
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Képviselő-testülete úgy dönt, hogy kezdeményezi Budapest Főváros Közgyűlésénél a 32/1999.(VII.22.) Főv Kgy rendelettel védetté nyilvánított kerületi tulajdonban álló Tamariska-domb védettségének feloldását.

Indokolás:

A természetvédelmi oltalom alá helyezés a domb állapotát nem javította, a hatékony munkavégzést akadályozó megkötések miatt a domb állapota (határozottan) romlott, a védelem indokául szolgáló növényzet élőhelye csökkent (alig fellelhető). Az élőhelyek megtartása, a természetvédelmi szempontok figyelembe vétele mellett a terület jelenlegi használati módjának fenntartásával Budapest XXI. kerület Csepel Önkormányzata, mint a terület tulajdonosa Tamariska-domb területének fenntartását saját hatáskörben kívánja végezni a kerület lakosságának érdekeit szolgálva, a hatékony, biztonságos működtetés, a terület állapotának javítása és a fenntartási színvonalának emelése érdekében.

Tervezett főbb tevékenységek:

Optimális gyep-cserje borítottsági arány kialakítása

Invazív fajok eltávolítása (az állatvilág élőhelyének megtartása mellett)

Tájidegen növényzet arányának csökkentése (az állatvilág élőhelyének megtartása mellett)

Terület bekerítése, berendezési tárgyak karbantartása, biztonságos működtetése

Erózió megakadályozása

Védett növényzet védelmének biztosítása, iskolai tanösvény kialakítása az értékek bemutatására

Vandalizmus megelőzése, közbiztonság erősítése, őrzés (éjjel-nappal)

Fenntartási színvonal emelése a kulturált látogathatóság, használhatóság érdekében

Nyitvatartás és használat szabályozása (pl. motorkerékpározás, tüzgyújtás tiltása)

Hulladékmentesen tartás, kulturált látogathatóság feltételeinek biztosítása

Határidő:	elfogadásra:	azonnal
Felelős:	elfogadásért:	Németh Szilárd
		polgármester

A határozat elfogadásához a képviselők egyszerű többségű támogató szavazata szükséges.

HATÁROZATI JAVASLAT

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata Képviselő-testülete úgy dönt, hogy felhatalmazza a polgármestert, hogy a Tamariska-domb védettségének feloldásáról szóló határozatot a főpolgármester részére küldje meg.

Határidő:	elfogadásra:	azonnal
Felelős:	elfogadásért:	Németh Szilárd
		polgármester
	végrehajtásért:	Samu-Óvári Judit
		irodavezető

A határozat elfogadásához a képviselők egyszerű többségű támogató szavazata szükséges

Az előterjesztés egyeztetve: Tenk András

Környezet- és természetvédelmi tanácsnokkal

Vélemény:

A célokkal maximálisan egyet tudok érteni, támogatni tudom és örülök, hogy komolyan kezdünk foglalkozni a Tamariska-domb megóvásával. Németh Szilárd polgármester úr szándékai és elképzelései a terület megóvására vonatkozóan üdvözlendők és személy szerint helyeslem. De a megvalósítás jogi eszközeit szakmailag nem tudom támogatni.

1. Polgármester úr valóban jól látja, hogy a főváros nem kezeli kellő súllyal a Tamariska-domb természetvédelmét. Ebben kiemelt szerepe van az előző városvezetésnek. Azonban a főváros hanyagságának ne a terület védettsége lássa a kárát. Egy terület bármilyen jellegű védelmének a feloldása a jövőben beláthatatlan következményekkel járhat. Kormányzati szándék, hogy a szűkös gazdasági helyzetben kizárólag önkormányzati alapfeladat, illetve törvény vagy jogszabály által előírt kötelezettség ellátása kap finanszírozást. Védelem hiányában megszűnik a jogi garancia a terület hosszú távú megmaradására, nem védi a jog (nem lesz megfelelő forrás sem), így a jövőben kiszolgáltatottá válhat a mindenkori tulajdonosi akaratnak. *A védettség feloldását nem indokolhatja a természetvédelmi kezelő törvénysértő magatartása.*

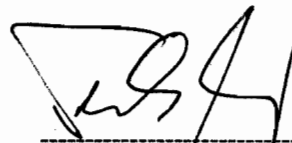
2. A fővárostól a természetvédelmi feladatok ellátására a jogosítványt és a hozzá rendelt forrást kell átvenni, nem pedig megszüntetni a védettségi státuszt a meg nem valósuló természetvédelmi kezelés miatt. Erre van forrás, ugyanis szervezet(ek) ezért a munkáért támogatásban részesülnek. A polgármester úr által megfogalmazott szándéknak mindenben megfelel a Csepeli Zöld Kör Egyesület által kidolgozott, és az előző csepeli városvezetés által elutasított „Tamariska Park projekt”, mely nem igényli a védettség jogi státuszának a megváltoztatását.

3. Természetvédelmi szempontból teljesen indokolatlan a terület védettségének a megszüntetése. Ezt nem támasztja alá sem felmérés, sem szakértői vélemény. A hivatkozott hat (!!!) évvel ezelőtti írásom az akkori állapotokat tükrözi, nem a jelenlegit. A Csepeli Zöld Kör Egyesület 2005 óta folyó munkája következtében a területen a védett fajok mind egyedszámra, mint fajszámba bővültek. A tájsebek visszaszorultak, a terület terhelése csökkenő tendenciát mutat. A parlagfű mennyisége a Zöld Kör eddigi munkájának, továbbá az idei évben a Zöld Kör szakmai irányításával a Csevak munkájának köszönhetően jelentősen lecsökkent napjainkra.

4. Hogy a védettséget megszüntessük, ahhoz a terület természetvédelmi értéktelenségét kell bizonyítani. A valós tények ezt nem igazolják. Nem igaz, hogy megszünt(ek) a védett természeti érték(ek), ami megalapozná a jelenleg hatályos védelem feloldását. A védettségre alapjául szolgáló értékek jelenleg már lényegesen nagyobb töszámokban megtalálhatók, értsd: a védett homoki növénytársulás (nyílt évelő, mészkedvelő homokpusztagyep társulás, Vörös Könyves társulás), az erre jellemző növény és állatvilág (ún. pannon-endemizmusok, amelyek csak a Kárpát-medencére, illetve hazánkra jellemzőek, ezek közt Vörös Könyves fajok), továbbá a geológiai érték (futóhomok formaegyüttes a domb esetében garmadabucka, szélbarázda stb.). *A Tamariska-domb élővilága és geológiája egyedülálló a fővárosban és környékén.*

Összefoglalva: az előterjesztést nem tartom megvitatásra alkalmasnak, mivel - minden jó szándéka ellenére - a fentiekben vázolt szakmai szempontok miatt nem állja meg a helyét.
Ezért javasolnék egy egyeztetést az érdekelt csepeli (civil és gazdasági) szervezetekkel, majd pedig a főváros illetékeseinek bevonásával.

Budapest, 2011. szeptember 12.

Tenk András